Lietas arhīva Nr. C-0992-18/12
ECLI:LV:ZRT:2018:0421.C15188317.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Jelgavā 2018. gada 21. aprīlī

Zemgales rajona tiesa
tiesnese M. Griķe

rakstveida procesā
vienkāršotās procedūras lietā

Nodarbinātības valsts aģentūras prasībā pret /pers. A/ par naudas piedziņu Civilprocesa likuma 30.^{3} nodaļas kārtībā.

Aprakstošā daļa

2017. gada 15. augustā Jelgavas tiesā ierosināta civillieta prasītājas Nodarbinātības valsts aģentūras (turpmāk – prasītāja) maza apmēra prasībā pret atbildētāju /pers. A/ par naudas piedziņu Civilprocesa likuma 30.^{3} nodaļas kārtībā, ar prasījumiem piedzīt no atbildētājas par labu prasītājai parādu 335,80 *euro* un tiesas izdevumus.

Prasības pieteikumā norādīti šādi apstākļi.

2013. gada 11. aprīlī prasītāja un /pers. A/ noslēdza līgumu par bezdarbnieka dalību neformālās izglītības programmas apguvē Nr. 165/NK/BDMAL-2/0300/2013. Apmācību plānotais laiks no 2013. gada 11. aprīļa līdz 2013. gada 24. maijam Jelgavas pilsētas pašvaldības pieaugušo izglītības iestādē "Zemgales reģiona kompetenču attīstības centrs" (turpmāk – izglītības iestāde), izglītības programmā "100K-Datorzinības (bez priekšzināšanām)". Ar 2013. gada 16. maija izglītības iestādes rīkojumu atbildētāju ar 2013. gada 16. maiju atskaitīja no apmācībām. Ar Nodarbinātības valsts aģentūras 2013. gada 17. maija lēmumu atbildētāja ar 2013. gada 16. maiju zaudējusi bezdarbnieka statusu. Pamatojoties uz prasītājas un izglītības iestādes 2013. gada 11. aprīļa noslēgto līgumu, izglītības iestāde par atbildētājas apmācības īstenošanu noteikusi maksu 499,21 *euro* apmērā. Prasītāja izglītības iestādei veikusi samaksu par atbildētājas apmācību īstenošanu 272,72 *euro*, kā arī atbildētājai izmaksāta stipendija 63,08 *euro*. 2013. gada 31. maijā atbildētājai ierakstīta pasta sūtījumā nosūtīts 2013. gada 30. maija brīdinājums Nr. 23.12.5.5-04R/1/40 pieprasot atmaksāt nepamatoti izlietoto mācību maksu un brīdinājums Nr. 23.12.5.5-04R/1/41 ar prasību atmaksāt nepamatoti saņemto stipendiju viena mēneša laikā pēc paziņojuma saņemšanas dienas.

2017. gada 2. jūnijā prasītāja iesniedza Jelgavas tiesas Zemesgrāmatu nodaļai pieteikumu par saistības piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā pret atbildētāju. Ar Jelgavas tiesas Zemesgrāmatu nodaļas tiesneses 2017. gada 12. jūlija lēmumu minētais pieteikums atstāts bez izskatīšanas.

Atbildētāja parādu nav samaksājusi.

Prasības pieteikums pamatots ar Civillikuma 1402., 1511., 1512., 1533., 1587., 1589., 1716., 1811. un 1832. pantu, Civilprocesa likuma 1., 23. panta pirmo daļu, 24. panta pirmo daļu, 26. panta pirmo daļu, 34. panta pirmo daļu, 39. panta pirmo daļu, 41. pantu, 93. panta pirmo daļu, 127. panta pirmo daļu, 130. panta pirmo daļu, Ministru kabineta 2011. gada 25. janvāra noteikumu Nr. 75 "Noteikumi par aktīvo nodarbinātības pasākumu un preventīvo bezdarba samazināšanas pasākumu organizēšanas un finansēšanas kārtību un pasākumu īstenotāju izvēles principiem" 35., 35.^{1} punktu, Ministru kabineta 2009. gada 3. marta noteikumu Nr. 212 "Noteikumi par bezdarbnieka stipendiju profesionālās apmācības, pārkvalifikācijas un kvalifikācijas paaugstināšanas laikā un neformālās izglītības ieguves laikā"13. un 14. punkts.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{21} un 250.^{22} panta prasībām atbildētājai nosūtīts uz deklarētās dzīvesvietas adresi prasības pieteikums, paskaidrojumu veidlapa, izskaidrotas tiesības lūgt lietas iztiesāšanu tiesas sēdē un citas Civilprocesa likumā noteiktās tiesības un pienākumi, noteikts termiņš rakstveida paskaidrojuma iesniegšanai. Atbildētājai sūtītā korespondence saņemta atpakaļ tiesā, ar pasta komersanta piezīmi, ka beidzies glabāšanas laiks. Ņemot vērā to, ka atbildētājai adresētā korespondence nosūtīta uz viņas deklarētās dzīvesvietas adresi, kurā viņai ir pienākums būt sasniedzamai (Civilprocesa likuma 56. panta piektā daļa), tiesa secina, ka atbildētājai par uzsākto tiesvedību un lietas izskatīšanu paziņots atbilstoši normatīvo aktu prasībām, jo saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.^{1} panta otro daļu dokumentu nosūtīšana atpakaļ tiesai, neietekmē dokumentu paziņošanas faktu.

Ar Jelgavas tiesas tiesneses 2017. gada 19. septembra lēmumu noteikts civillietas izskatīšanas datums un sprieduma noraksta pieejamības datums tiesas kancelejā, kas ir 2018. gada 11. aprīlis. Tas pusēm ir savlaicīgi paziņots.

2018. gada 11. aprīlī lieta noņemta no izskatīšanas sakarā ar tiesneses attaisnojošu prombūtni.

Nekādi lūgumi, iebildumi, papildinājumi tiesā nav iesniegti. Lietas dalībnieki nav bijuši aktīvi savās tiesībās, t.sk., atbildētāja 2018. gada 11. aprīlī tiesā neieradās, lai saņemtu tiesas nolēmuma norakstu, līdz ar to nav pamata novilcināt civillietas izspriešanu, atbilstoši likuma "Par tiesu varu" 28. pantā nostiprinātajam tiesību pamatprincipam, Civillikuma 1., 3. pantam. Formāla darbību veikšana nav lietderīga.

Procesuālās ekonomijas nolūkā, neskarot lietas dalībnieku tiesības, ievērojot likuma "Par tiesu varu" 25. un 28. pantu, tiesa atzīst, ka ir iespējams lietu izspriest nekavējoties, nenosakot atsevišķi lietas izskatīšanas laiku un nepaziņojot pusēm par sprieduma pieejamības datumu tiesas kancelejā, jo tiesas spriedums lietas dalībniekiem tiks nosūtīts pa pastu vai uz norādīto elektronisko pasta adresi.

Atbildētāja paskaidrojumus lietā nav sniegusi, kas atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{21} panta otrajai daļai nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

Motīvu daļa

Novērtējusi prasītājas iesniegtos rakstveida pierādījumus, ņemot vērā, ka atbildētāja pēc būtības nav sniegusi paskaidrojumus, nekādus pierādījumus tiesas vērtēšanai pušu sacīkstē nav nodevusi, tiesa secina, ka prasība ir pamatota un apmierināma pilnīgi, jo pierādīta ar iesniegtajiem rakstveida pierādījumiem to kopumā (sk. Civilprocesa likuma 8., 9., 10., 92., 96., 97., 104. pantā).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 92. pantu pierādījumi ir ziņas, uz kuru pamata tiesa nosaka tādu faktu esamību vai neesamību, kuriem ir nozīme lietas izspriešanā.

Savukārt šā likuma 93. panta pirmā daļa noteic, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 97. panta pirmajai daļai tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz tiesas sēdē vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem.

Atbildētājas pienākums atlīdzināt prasītājai parādu izriet no 2013. gada 11. aprīļa prasītājas un atbildētājas noslēgtā līguma par bezdarbnieka dalību neformālās izglītības programmā Nr. 165/NK/BDMAL-2/0300/2013 (lietas 7.-9. lapa).

Saskaņā ar Ministru kabineta 2011. gada 25. janvāra noteikumu Nr. 75 "Noteikumi par aktīvo nodarbinātības pasākumu un preventīvo bezdarba samazināšanas pasākumu organizēšanas un finansēšanas kārtību un pasākumu īstenotāju izvēles principiem" 35. punktu aģentūra, iesaistot bezdarbniekus un darba meklētājus apmācībā, ar katru bezdarbnieku un darba meklētāju noslēdz līgumu par bezdarbnieka vai darba meklētāja apmācību. Līgumā nosaka apmācības noteikumus un laiku, aģentūras un bezdarbnieka vai darba meklētāja savstarpējos pienākumus un tiesības apmācības laikā, kā arī apmācības pārtraukšanas un izbeigšanas noteikumus, tai skaitā gadījumus, kad apmācību pārtraukšana nav uzskatāma par attaisnojošu. Iesaistot apmācībā bezdarbnieku, līgumā papildus nosaka stipendijas saņemšanas kārtību.

Līguma slēdzēju puses vienojušās, ka no 2013. gada 11. aprīļa līdz 2013. gada 24. maijam atbildētāja apmeklēs izglītības programmu "100K-Datorzinības (bez priekšzināšanām)" (120 stundas).

Līguma 3.1.1. punkts nosaka bezdarbnieka pienākumu pēc līguma uzrādīšanas izglītības iestādei, uzsākt apmācību un piedalīties apmācībā katru darba dienu ne mazāk par 8 mācību stundām dienā [..], izņemot valodu un datorapmācības programmas, kurās apmācība notiek 4 mācību stundas dienā, laikā no plkst. 8.00 līdz plkst. 18.00, atbilstoši izglītības programmas īstenošanas plānam un mācību stundu (nodarbību) sarakstam.

Savukārt līguma 3.1.2. punktā noteikts bezdarbnieka pienākums atbilstoši izglītības programmas īstenošanas plānam un nodarbību mācību stundu (nodarbību) sarakstam pilnā apjomā apgūt izglītības programmu un nokārtot profesionālās kvalifikācijas eksāmenu vai noslēguma pārbaudījumu.

Līguma 5.1. punktā noteikts, ka bezdarbniekam ir pienākums 1 mēneša laikā pēc rakstveida brīdinājuma saņemšanas atmaksāt aģentūrai visu apmācību laikā saņemto stipendiju un mācību maksu, kas izlietota apmācībai, ja bezdarbnieks ar izglītības iestādes rīkojumu ir atskaitīts no izglītojamo skaita un tādēļ zaudē bezdarbnieka statusu vai aģentūra konstatē, ka bezdarbnieks ir sniedzis nepatiesas ziņas, lai iegūtu vai saglabātu bezdarbnieka statusu. Ja bezdarbnieks apmācību laikā nepamatoti saņemto stipendiju un mācību maksu, kas izlietota apmācībai, neatmaksā labprātīgi, aģentūrai attiecīgo summu ir tiesības piedzīt tiesas ceļā Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā (līguma 5.2. punkts).

Saskaņā ar līguma 2.5. punktu un 2.5.2. apakšpunktu aģentūra ir tiesīga vienpusēji izbeigt līgumu, par to paziņojot rakstveidā bezdarbniekam 5 (piecu) darba dienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas, ja bezdarbnieks nav izpildījis līgumā noteiktās saistības. Tāpat saskaņā ar līguma 2.6. punktu filiālei ir tiesības lemt par bezdarbnieka statusa zaudēšanu gadījumos, kad bezdarbnieks bez attaisnojoša iemesla pārtrauc apmācības vai neievēro citus līgumā noteiktos bezdarbnieka pienākumus un tiek atskaitīts no apmācības.

Ar Zemgales reģiona kompetenču attīstības centra 2013. gada 16. maija rīkojumu Nr. 11-1.3/95 /pers. A/ ar 2013. gada 16. maiju atskaitīta no neformālās izglītības programmas "100K-Datorzinības (bez priekšzināšanām)". Pamatojums: neattaisnoti nodarbību kavējumi 19.04.2013., 03.05.2013. un no 10.05.2013. (lietas 11. lapa).

Ar Nodarbinātības valsts aģentūras 2013. gada 17. maija lēmumu Nr. 111024-334zaud1 (lietas 12. lapa), /pers. A/ ar 2013. gada 16. maiju zaudējusi bezdarbnieka statusu, pamatojoties uz Bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta likuma 12. panta pirmās daļas 6. punktu – bezdarbnieka pienākumu nepildīšana bez attaisnojoša iemesla. Nav izpildīts likuma 14. panta pirmās daļas 4. punktā noteiktais bezdarbnieka pienākums – piedalīties individuālajā darba meklēšanas plānā paredzētajos pasākumos.

Ar lēmumu par bezdarbnieka statusa zaudēšanu atbildētāja informēta 2013. gada 11. septembrī.

Lēmums atbildētājai nosūtīts ierakstītā vēstulē, ko ar parakstu apliecina Nodarbinātības valsts aģentūras darbinieks.

Tiesai nav ziņu, ka prasītājas pieņemtais lēmums būtu apstrīdēts vai atcelts.

Izglītības iestāde īstenojusi apmācību bezdarbniekiem pamatojoties uz 2013. gada 11. aprīlī prasītājas un Jelgavas pilsētas pašvaldības pieaugušo izglītības iestādes "Zemgales reģiona kompetenču attīstības centrs" noslēgto līgumu par neformālās izglītības programmu apguves īstenošanu bezdarbniekiem un darba meklētājiem Nr. 24/NK/BDMAL-2/0300/2013 (lietas 13.,14. lapa), kurā puses vienojušās, ka izglītības iestāde laika posmā no 2013. gada 11. aprīļa līdz 2013. gada 24. maijam veic bezdarbnieku neformālās izglītības programmas īstenošanu, nosakot apmācību maksu un stipendijas apmēru.

2013. gada 27. maija pieņemšanas – nodošanas akts Nr. 23.12.5.5-07.1/R2/47 par neformālās izglītības programmas īstenošanu bezdarbniekiem un darba meklētājiem (lietas 15. lapa) apliecina, ka izglītības iestāde veikusi bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību atbilstoši prasītājas un izglītības iestādes 2013. gada 11. aprīlī noslēgtajam līgumam.

Bezdarbnieku, kuriem apmācību maksa un stipendija nav izmaksāta pilnā apmērā, saraksts (lietas 16. lapa) apliecina, ka /pers. A/ apmācībai izmantoti līdzekļi 191,67 Ls (272,72 *euro*) apmērā un izmaksāta stipendija 44,33 Ls (63,08 *euro*) apmērā par laika periodu līdz 2013. gada 16. maijam.

Lietas materiāliem pievienotais 2013. gada 14. maija konta pārskats apliecina, ka prasītāja atbildētājai pārskaitījusi stipendiju 44,33 Ls (63,08 *euro*) apmērā.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2011. gada 25. janvāra noteikumu Nr. 75 "Noteikumi par aktīvo nodarbinātības pasākumu un preventīvo bezdarba samazināšanas pasākumu organizēšanas un finansēšanas kārtību un pasākumu īstenotāju izvēles principiem" 35.[1] pantu, ja bezdarbnieks vai darba meklētājs bez attaisnojošiem iemesliem pārtrauc dalību apmācībā, tādējādi nepildot šo noteikumu 35. punktā minēto līgumu, bezdarbniekam un darba meklētājam ir pienākums atlīdzināt aģentūrai šo noteikumu 43.1. apakšpunktā minētos izdevumus, kas izlietoti apmācībai. Ja bezdarbnieks vai darba meklētājs minētos apmācību izdevumus neatlīdzina labprātīgi, aģentūrai attiecīgo summu ir tiesības piedzīt normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Prasību atmaksas, kas veidojušās iepriekšējos saimnieciskajos gados, aģentūra ieskaita valsts budžeta ieņēmumos.

Prasītāja prasības pieteikumā apliecinājusi, ka atbildētāja parāda samaksu nav veikusi.

Civillikuma 1838. pants nosaka, ka samaksa izdarīta, jāpierāda tam, kas to apgalvo. Pierādīt samaksu var ar visiem atļautiem pierādījuma līdzekļiem, bet sevišķi ar rakstisku apliecinājumu jeb kvīti; samaksas saņēmējs nedrīkst atteikties to izdot parādniekam.

Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu, tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus. Civillikuma 1590. pants noteic, ka

katrai pusei ir pret otru prasības tiesības par līguma izpildīšanu [..].

Secināms, ka atbildētāja ar izglītības iestādes 2013. gada 16. maija rīkojumu ir atskaitīta no apmācības ar 2013. gada 16. maiju, sakarā ar neattaisnotiem nodarbību kavējumiem, tādēļ ar 2013. gada 16. maiju ir zaudējusi bezdarbnieka statusu. Pie šādiem apstākļiem secināms, ka atbildētājai prasītājai ir jāatmaksā nepamatoti izlietotās apmācību maksa 272,72 *euro* apmērā un nepamatoti saņemtā stipendija 63,08 *euro* apmērā par laiku no 2013. gada 11. aprīļa līdz 2013. gada 16. maijam, jo viņa ar izglītības iestādes rīkojumu ir atskaitīta no izglītojamo saraksta, tādēļ zaudējusi bezdarbnieka statusu.

Prasības pieteikumam pievienotais VAS "Latvijas Pasts" vairumā nodoto reģistrēto sūtījumu saraksts/kvīts Nr. 36 apliecina, ka prasītāja 2013. gada 31. maijā (pasta zīmogs) atbildētājai nosūtīja brīdinājumus par nepamatoti izlietotās apmācību maksas atmaksu un nepamatoti saņemtās stipendijas atmaksu, norādot, ka samaksa jāveic viena mēneša laikā no brīdinājuma saņemšanas dienas (lietas 19. - 21. lapa).

Civillikuma 1811. pants noteic, ka naudas maksājumu saistība izbeidzas ar samaksu. Lietā nav pierādījumu tam, ka atbildētājs uz lietas izskatīšanas dienu savas saistības ir izpildījis.

Prasības pieteikumam pievienots Jelgavas tiesas Zemesgrāmatu nodaļas tiesneses 2017. gada 12. jūlija lēmuma noraksts, no kura redzams, ka Nodarbinātības valsts aģentūras pieteikums par saistības piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā pret /pers. A/ atstāts bez izskatīšanas, jo brīdinājuma izsniegšana parādniecei nav iespējama – beidzies glabāšanas termiņš (lietas 22. lapa).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41. panta pirmo daļu, no atbildētājas prasītājas labā jāpiedzen tiesas izdevumi, kas pierādīti ar maksājuma dokumentiem – valsts nodeva 71,14 *euro* (valsts nodeva Jelgavas tiesas Zemesgrāmatu nodaļai 6,72 *euro* apmērā + 64,42 *euro* valsts nodeva ceļot prasību tiesā) un faktiski samaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,30 *euro*, tātad kopā 74,44 *euro*.

Lietā faktiski taisītie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir 2,08 *euro* (lietas 2. lapa), tātad starpība ar prasītājas samaksātajiem ar lietas izskatīšanu saistītiem izdevumiem (sk. Civilprocesa likuma 33., 39. panta pirmās daļas 5. punktu) ir 3,30 – 2,08 = 1,22 *euro*.

Tiesa vērtē, Civillikuma 1., 2., 3., 4., 5. panta principiem atbilstoši, ka tiesiskās paļāvības princips, tiesiskās noteiktības princips, kā arī taisnīguma princips norāda uz to, ka atbildētājai būtu jāatlīdzina visu prasītājas samaksāto summu, sekojošu apsvērumu dēļ.

Ceļot prasību, prasītāja samaksājusi Latvijas Republikas Tiesu administrācijas noteikto ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu apmēru 3,30 *euro*. Prasītāja pārmaksājusi kā izdevumus summu 1,22 *euro*, kuras atlīdzināšanu likums neparedz (sk. Civilprocesa likuma 37., 41. pantā). Taisnīguma prasības norāda uz to, ka, neapšaubāmi ar šo tiesvedību saistīti prasītājas mantas kā naudas līdzekļu pametums 1,22 euro apmērā. Tādēļ tiesa ar šo spriedumu, piemērojot principu, ka atbildētājai ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, atbilstoši Civillikuma 1587. panta noteikumiem, noteic pienākumu tos samaksāt prasītājai. Pretējā gadījumā, prasītājai ar šo tiesvedību tiktu nepamatoti radīti zaudējumi. Tā kā tie ir cēloniskā sakarā ar šo tiesvedību, pierādīts atbildētājas pienākums veikt norēķinu ar prasītāju, apmierinot prasību pilnīgi, citādu nolēmumu par to taisīt nav pamata.

Tiesa atbildētājai nosaka 10 dienu termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, vērtējot prasības summu, tiesas izdevumus, samērojot to ar minimālo darba algu un iztikas minimumu personai Latvijas Republikā kā vispārzināmu faktu (sk. Civilprocesa likuma 96. panta pirmo daļu), lai personai netiktu liegti iztikas līdzekļi.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8.pantu, 41.panta pirmo daļu, 96.panta piekto daļu, 97., 189.-193., 195., 204.[1], 250.[25], 250.[27] pantu, tiesa

nosprieda

apmierināt pilnīgi Nodarbinātības valsts aģentūras prasību pret /pers. A/ par naudas piedziņu Civilprocesa likuma 30.[3] nodaļas kārtībā.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu Nodarbinātības valsts aģentūrai, reģistrācijas Nr. 90001634668, parādu 335,80 *euro* (trīs simti trīsdesmit pieci *euro* un 80 centi) un tiesas izdevumus 74,44 *euro* (septiņdesmit četri *euro* un 44 centi), kas iemaksājami Valsts kases kontā: LV06TREL2180451041000, norādot maksājuma mērķi: 21499- stipendijas un apmācību maksas atmaksa.

Noteikt /pers. A/, personas kods /personas kods/, termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienu laikā no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā, nosakot /pers. A/ pienākumu iesniegt Zemgales rajona tiesā (Dambja ielā 12, Jelgava, LV-3001 vai sūtot uz elektronisko pasta adresi zemgale@tiesas.lv) rakstveida pierādījumus, ka ar spriedumu uzliktais pienākums ticis izpildīts tam noteiktā termiņā, izskaidrojot iespējamās procesuālās sekas, - gadījumā ja spriedums netiek izpildīts noteiktā termiņā, tiek izdots izpildu raksts un nodots piespiedu izpildei zvērinātam tiesu izpildītājam.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no 2018. gada 21. aprīļa, Zemgales apgabaltiesai, apelācijas sūdzību iesniedzot Zemgales rajona tiesā, ja pastāv Civilprocesa likuma 440.[2] pantā noteiktie apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamati.

Tiesnese M. Grīķe